

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

המיוחס הגדול בעולם

היתירה היא שמלבד מה שקראם השי"ת 'בנים', עוד הוסיף גם להודיע זאת להם שעם ישראל ידע שקראם 'בנים', שלא ישכחו את מעלתם הגדולה שהקב"ה קורא להם בנים.

"ודקדק האור החיים הק', לכאורה קשה מדוע הביא את ההוכחה מהפסוק 'בנים אתם' רק על מה שאמרו 'חיבה יתירה', ולא אמרו זאת כבר בתחילת המאמר, חביבין ישראל שנקראו בנים למקום - שנאמר בנים אתם לה' אלקיכם, ולאחר מכן לסיים חיבה יתירה וכו'.

ומבאר האוה"ח הק' דבר נפלא ביותר. דהנה הכלל הוא, שאומרים לאדם מקצת שבחו בפניו וכולו שלא בפניו. זהו איפוא הכונה כאן: "חיבה יתירה נודעת להם" - שאנו יותר מבנים למקום, שהרי, אנו רואים "שנאמר" -

שנאמרו בפני בני ישראל פנים נאמר "בנים אתם לה' אלקיכם", והרי הכלל הוא שבפנים אומרים רק מקצת שבחו, ומכאן מוכח שדבר זה הוא רק מקצת השבח, והשורש של בני ישראל הוא למעלה מבנים. כלומר שאנו גדולים מאד בעיניו, למעלה מכל הגבלה" (או"ת תורה מאמר שמיני)

"צריך להיות באמונה בעם ישראל. בכל אחד מישראל... בכתבי האר"י הק' מובא שעם ישראל הם כמו זהב, והזהב מעורב בפסולת רב מאד בלי גבול (מחמת חטא

ע"ד, כמובא), ועם כל זה התחזקו והתגברו ועמדו בכל הצירופים, ואף קמו להם צדיקים וקדושי עליון, וזל"ה"ק (שעה"כ, פסח, דרוש א) ואצ"ד שתדע, כי ענין הנשמות הם כענין הזהב הנוצר בבטן האדמה, וכשמוציאים אותו הוא מלא טיגוף וסיגים, דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתחכם הצורף להגות סיגים מכסף, פעם אחר פעם, ויזכר אחר ויזכר, לא ראי זה כראי זה, ובכל ויזכר מזדכך לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב ואחר כך ניכר היותו זהב, ע"כ... זה עולה על כל אחד ואחד מישראל, בלי יוצא מן הכלל ממש!" (שם, מידות, מאמר ג)

מעתה כשיזמין לנו השי"ת לקיים את המצוות היקרות של "פתוח תפתח, נתון תתן, וכו", ידוע נדע כי אף אם בחיצוניות אין הדבר נראה לעין, הרי שזהו בנו של מלך מלכי המלכים, א שטיק גאלד, חתיכת זהב. זהו המיוחס הגדול ביותר שיש בבריאה...

ויבגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך בכל מעשיך וגו'.

הוא עבר שם באישון לילה, בכי חרישי הגיע לאזנו, ויפן כה וכה וירא כי אין איש...

לאט לאט התרגלו עיניו לחושך עד שהבין כי נקלע הוא לאחורי בית הכלא, מקום אשר אסירי המלך אסורים בו. כלא אימתני, איום ונורא, הוא כבר שמע עליו לא פעם, אף אחד אינו שורד בו זמן רב מידי... ועכשיו הוא שומע את הקול הבוקע ממנו, קול צעיר ומעורר רחמים...

לבו נקרע בקרבו, הוא אינו מסוגל להמשיך הלאה, הנה כאן ממש לרגליו נמצא הסורג, וגם חבל יש כאן, הפלא ופלא...

מה שגורר זה רק להיות מוכן ומוזמן להחליף מקום עם האסיר לכשיוודע הדבר בבית המלך, אוי לו לחצוף שהחיה את החייב מיתה.

ובכל זאת, הרי יש כאן חלון ויש חבל, על מה ולמה?

עכשיו כבר אין לו ספק, הוא ישחיל מים ולחם, ולא רק היום, אלא בכל ערב יהיה זה מעשהו, כל זמן שאותו קול יבקע ממעמקי האדמה יתיה הוא הכתובת לזכות בו.

ומה יעשה המלך למורד זה?

תלוי את מי שואלים.

טורנסורפוס הרשע טען לרבי עקיבא שמי שמאכיל ומשקה את מי שבוראו מנע זאת ממנו, מתחייב בנפשו, שהרי המאכיל ומשקה את העבד הנידון לרעב ולצמא מתחייב בנפשו.

רבי עקיבא אף הוא מודה בזה, אלא שלדעתו העני המזדמן הזה אינו עבד אלא בן, בן המלך בכבודו ובעצמו... במקרה זה אף שהמלך צוה שלא להאכילו ולהשקותו, מצפה שכר רב למי שיחיהו ויקיימו. ולא רק בימים הטובים אלא גם עכשיו בשנות הגלות והריחוק, עדיין בנים הם (ע"פ ב"ב י).

זה היסוד שעלינו להבין, הן על עצמנו והן על אחינו בשרנו:

"חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר (פר' ראה, יד, א) בנים אתם לה' אלקיכם". ובפשטות ביאור המשנה, שהחביבות

• שאלה • איך זוכים לדבקות בתפילה?

תשובה: צריך לכוון, לרצות להתפלל בדבקות, אבל אם זה לא הולך אין להשבר מזה, עד שיבוא זמן שיזכה לתפילה בדבקות וזו תעלה את כל התפילות שהתפלל עד עכשיו בלא דבקות, אבל כל זה בתנאי שיחזיק מעמד עד שיזכה לזה (עי' ליקו"מ ח"א סי' צ"ט).

• שאלה • מה היא ההשתדלות שאפשר לעשות לזכות לזה?

תשובה: הדרך הפשוטה היא 'התבוננות', כך היו נוהגים חסידים ואנשי מעשה, לנגן ניגון בהתבוננות, ללמוד בהתבוננות.

• שאלה • האם דבקות שייך לכל אחד או רק לבני עליה מופלגים?

תשובה: לכל יהודי, כל יהודי יש לו זמנים טובים בהם הוא זוכה לדבקות. כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל ממש, והוא משתוקק מאוד לדבקות גדולה להשי"ת, אלא שיש מבבלים מסביב שעונים צרה בכך ולכן הם מפריעים לזה, אבל למעשה יש לכל יהודי שייכות לדבקות בהשי"ת.

• שאלה • זכיתי לשבת באהלה של תורה וללמוד בכולל, דא עקא שאני חש חוסר סיפוק בחיי?

תשובה: מטרתנו שלשמה נבראנו היא לקיים את ציווי ה', לא נבראנו בשביל שהיה לנו סיפוק, צריך להיות עסוק בלעשות ולא להתעסק בלחפש סיפוק, כשיש לאדם אמונה חזקה שלימוד התורה זה תכלית חייו והוא עושה מה שהוא צריך לעשות, די בזה. ובפרט שבהרבה מקרים תחושת חוסר הסיפוק היא דמיון בעלמא ועצת היצר ובמקרים אלו גם אם מחליפים עיסוק המחשבות הללו ממשיכות להטריד.

כי אז תצליח את דרכיך

משיחה לבחורי מכינה לישי"ק באבוב י-ם ר"ח אב תשפ"ו

כלום, איך יהיה לו חשק. לזאת העצה היא ללמוד אותו היטב את השיעור לפני שהוא הולך אל הישיבה, ותראה שהוא יזכה לגדול מאד בתורה.

**כשהתלמיד רואה
שהחברים מאד מצליחים
בתורה, והוא הולך לו מאד
קשה.**

צריך לראות מה הכונה. וכמו שאמרנו, אם ילמדו אותו לפני השיעור, ויעשו לזה עוד עצות לעזור לו מן הצד, מלבד מה שרבו לומד אותו, אז יוכל להשתוות עם חבריו.

הבחורים רוצים עצה איך לחיות בקדושה כל החיים.

צריך לדעת שיש עולם טרף, עולם מזוהם. אבל ב"ה אנחנו נקיים וטהורים, יש לנו מחשבות קדושות ומעשים קדושים, אנחנו קדושים במחשבה דיבור ומעשה, תהיו גם אתם כך, שיהיה לכם מחשבות קדושות, והרצונות שלכם יהיה רק לרצות עבודת ה'.

והעיקר למעשה להתמיד בלימוד התורה ולחשוב תמיד שצריך להיות קרוב להשי"ת. אשריכם מה טוב חלקיכם.

**התלמידים רוצים לשמוע
איזה עובדא על רבי
נפתולצ'ע (מבאבוב
זצוק"ל) שהיה בידידות
עמכם בישיבה.**

כשהוא הגיע לארץ ישראל הוא היה בערך נער בן י"ב שנה, והייתי מתפלל עליו מאד, שכבר אז היה לו ידיעות רבות בחסידות. הוא היה בעל מדות טובות באופן מופלג, היה אוהב כל אחד. כמה שהיה שייך היה לומד עם אחרים, לחזק אותם, וגם היה בעל חסד גדול. ועשה מצוות ומעשים טובים.

תלכו בדרכיו, יעזור לכם השי"ת ברוחניות ובגשמיות.

הבחורים עולים מהחידר לישי"ק ורוצים הדרכה איך להכנס לעבודת ה'.

אני נותן לכם ברכה והריני מבקש ממכם שתלכו לישון בשעה מוקדמת, וכך תוכלו לקום בבוקר מוקדם ותתפללו שחרית בכונה, וממילא כל היום הוא יום אחר לגמרי. ולזאת אני מברך אתכם שתלכו לישון מאד מוקדם כדי שתוכלו לקום מוקדם, ותלמדו הרבה תורה, וכך תהיו צדיקים וחסידיים.

מה העצה לבחור שמתחיל עכשיו שנות הישיבה?

כמה טוב להכין את השיעור בתחילה, לפני שלומד אצל רבו. להתייגע קודם לזה לנסות להבין את הגמרא כמה שהוא יכול, וילמד הגמרא עם רש"י, וגם ישאל אחרים מה הפירוש. ואח"כ כשישב אצל רבו בשעת השיעור, יקשיב יותר טוב, ויוכל להתרכז בכל דברי רבו. הכל בזכות שהוא הכין את עצמו להשיעור. כל שכן אם כבר ברור לו הבנת הסוגיא לפני שנכנס לשמוע את רבו.

תעסקו בזה הרבה. והריני מברך אתכם שתזכו לגדול בתורה ויראת שמים, ותהיו שמורים וצנועים, לשמור מאד חזק על עיניכם וידיכם, ותהיו צדיקים ומתמידים בתורה, וכך יהיה לכם טוב, כל ימיכם לעולם.

מה יעשה נער שאין לו חשק ללמוד תורה?

צריך לדעת מה הסיבה שאין לו חשק ללמוד, על פי רוב הוא משום שקשה לו ללמוד, צריך שיהיה לו אחד שיכין אותו לפני לימוד השיעור, ואז ממילא יבין יותר טוב את השיעור, ויוכל לחזור יותר טוב על הגמרא.

כי אם הוא שומע את השיעור ואינו מבין מאומה, וגם אחר השיעור אינו יודע

על הר גריזים והר עיבל

אל תתיימש בשום מצב, לא ולא! כי היא קליפת עמלק ויזנוב בך כל הנחשלים, ויזנוב הוא מלשון גמר וסיום, הוא אומר לאדם: חטאת, פשעת - סיימת, גמרת וחסל! אבל הצדיק אומר לו: לא ולא, אין שום מושג של גמירא וסיום מהקשר הנפלא בינינו לבין בוראנו, הקב"ה עשה אתנו קשר נצחי שלא יופר ולא יותר ולא יתבטל לעד ולעולמי עולמים.

כי מלבד שהקב"ה קשר עמנו קשר כבר בתחילת הבריאה, כי ישראל עלו במחשבה תחילה, חיוק וחידוש הקב"ה את הקשר עם אבי האומה, עם אברהם אבינו, לו ולזרעו עד עולם. וכן חודש הקשר בקבלת התורה - הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם. ובערבות מואב, ובהר גריזים ובהר עיבל, קשרים על גבי קשרים, שלא ינתקו ולא יישברו.

רק עלינו לציית ולשמוע לדברי הצדיק: לא להתיימש, לא להתיימש! וכמו שאנו מחויבים להאמין בהקדוש ברוך הוא ומחויבים להאמין בהתורה הקדושה, כן מחויבים אנו להאמין שאנו יהודים ורע יעקב אבינו אשר בו בחר ה', ורע אברהם אבינו שעמו קשר ברית עולם, ושאסור לנו להתיימש מלקות ולהשתוקק אליו תמיד.

(אוסף אמרים, פורים תשס"ט)

בנים אתם לה'

...כמו שכתב רבינו (בתורה ז"ח ב"כ מרחמם ניהגם) **שלישראל אין שום שייכות לעוון ולחטא כלל וכלל, לגמרי לגמרי לא**, ואין זה אלא נספח מדבר זר לגמרי! זו היא מציאותנו האמיתית. וכיון שכך גם לרשעים אשר הרבו לחטא ולפשוע יש תקווה גדולה, לצאת מן המיצר הרוחני שלהם ולהתקרב להשי"ת - אין להם אלא לציית לדברי רבינו הק', לדבר להשי"ת ממקום שהם על כל מעבריהם וניסיונותיהם, ואז יצאו בס"ד מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה.

כי יסוד התפילה לה' הוא לכל, ומועיל גם לאלו אשר קשורים ואגורים וכלואים רח"ל בכלא של היצה"ר ואינם יודעים את הדרך להחלץ מעימו וממש נמצאים בשיני הס"מ, בתוך מלחמות היצר ממש, בכחינת "טבעתי בין מצולה ואין מעמד" (תהלים ס"א, ג) - להם פונה רבינו ואומר, דברו אל השי"ת! צעקו אל השי"ת! דברו עימו כדבר בן אל אביו, כי הרי אתם בנים להשי"ת, אל נא תתיאשו דהרי ה' חפץ בכם והוא יתברך אתכם עמכם ואצלכם, ומצפה לכם כאב המצפה לבניו.

וה"ל רביה"ק (שם בתורה כי מרחמם, ח"ב) "כי יש בני אדם שמונחים במדריגה התחתונה מאוד עד שמייאשים את עצמם לגמרי ח"ו, כי הם כ"כ רחוקים מהשי"ת, עד שמרגישים כי אבד נצחם ותוחלתם מה', והצדיק מעוררם ומעיר אותם שלא להתאמש בשום אופן, שלא לעזוב את ה' מהיכן שהם נמצאים, והצדיק מאיר להם שהשי"ת "אזי מיט דיר, און ביי דיר, און נעבן דיר" (עמך אתך ואצלך וקרוב אליך ממש) וחפץ בהם וזקוק להם, גם כשהם מונחים בארץ ממש, בשאול תחתיות ממש, כי "מלא כל הארץ כבודו" וגם במקומות הנמוכים מאוד נמצא שם השי"ת, וגם משם אפשר לדבר אליו ולבקש להתקרב מחדש.

(יומם, ח"י תשרי תשע"ב)

היסח הדעת

אל ירך לבבכם

ועל דרך זה בעת התפילה, העצה היא, מחד גיסא לא לדחות את המחשבות המתגברות עליו בכח, ומאידך גיסא לא ימשיך הוא בעצמו לחשוב עליהם, ומה שהמחשבות שוטפות את מוחו מאליהם, על כך לא יתעצב, כי על ידי עצבות מאבד לגמרי את שליטת המוח כנ"ל, ולא ניתנה תורה למלאכי השרת. כמו כן לא ישאף להוושע מהם בפעם אחת, רק יתאמץ ויתחזק להתבטל לדיבורי התפילה, להכליל את עצמו באמונה בהשי"ת, ולהמליך את הקב"ה עליו. ועל ידי כל זה מתבטלים המחשבות מאליהם מבלי להתייחס אליהם באופן נוכח...

והרב בעל התניא זיע"א מביא ראיה לכך, כי הנה בתורתנו הק' יש לאו מיוחד "אל ירך לבבכם", שבעת המלחמה לא יהיה לבו רך, ולא יפחד. והרמב"ם (הל' מלכים פ"ו) מבאר כיצד יתכן להזהיר את האדם שלא יפחד, והרי בכל זאת ירא הוא ולבו נוקפ, ואיך יתכן שיהיה לאו מיוחד מהתורה בדבר שאין ביד האדם לקיימו, אלא כותב הרמב"ם: המתחיל לחשוב בעניני המלחמה ובמוראותיה עד שמגיע למצב של פחד הרי הוא עובר על הלאו של אל ירך לבבכם. הרי לנו שהרמב"ם הבין שהאזהרה היא לא המשיך על עצמו מחשבה של פחד, ואם האדם מפסיק לחשוב ולהרהר במה שעומד לפניו - ממילא מתבטל הפחד.

וזהו מה שמובא בפרקי אבות (פרק ב' משנה ד'): "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון", 'משכחת' הוא לשון של היסח הדעת.

לא לדחוק את השעה

משני דברים צריך האדם להסיר דעתו: מתאוות ומעצבות, והעצה היא להעסיק את עצמו ולא לחשוב! ואפילו אם רואה האדם שהמחשבה כבר נאחזה בו הרבה כדיבוק, אל יתפעל, אלא יסבול, וימשיך להיות עסוק, ומיד כשיראה מעט תועלת ישמח בזה המעט. ואל יחפוץ לדחוק את השעה, לרצות להפטר מזה לגמרי, כעין שנאמר: מעט מעט אגרשנו מן הארץ... כי הרבה פעמים רואה אדם הקלה לטובה בעצביו, אלא שעדיין נשאר לו מעט המעיק עליו, והוא מתייגע למצוא עצות איך להפטר לגמרי גם מהמעט הזה, ועי"ז הוא גורם שיהדרא קושיא לדוכתיה... וסובל שוב בחזקה ובתוקף כבתחילה לפני ההקלה. כי הכלל הוא שההתאבקות בזה סכנה היא, וכלשון השו"ע (או"ח סי' ד' סעיף ד') "משמוש היד מזיק לתבונה"... ולהיפך, כל עת של היסח הדעת זהו רפואה.

האדם צריך להכלל בדיבורי התפילה, באמונה של התפילה, ברוח הקודש שיש בהתפילה, וכן לעסוק בתורה ה' ולדעת כי חיים הם למוצאיהם בפה, ועי"ז אנו דבוקים בהקב"ה, והם חיינו ואורך ימינו בעוה"ז ובעוה"ב, ולא להאבק עם המחשבות זרות המתגברות אז, אלא הוא ימליך את בוראו, עי"י שלא ימשיך לחשוב מהם. וגם שלא יהא איכפת לו מה שהמחשבות באים בכפיה, כדי שלא יחלש מוחו מחמת הצער ויאבד שליטתו על מוחו יותר ח"ו, (וכפי שאמרו בסנהדרין (דף ק:) "לא תעיל דויה בלבך דגברי גיבירין קטל דויה" - אל תכניס דאגה ללבך מפני שאנשים גבורים הרגה הדאגה)

כל אימת שאני מתחיל להתפלל שוטפים אותי בלבולי הדעת מכל הצדדים ומתנפלים עלי כדבורים... סבוני כדבורים... וכי מה אוכל לעשות...

רק ימשיך בעבודתו בתורה ובתפילה, כמובא מהגר"א זיע"ע (בביאורו לתיקוני נ"ט) שזה סוד "אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק" (ברכות ל ע"ב). ועי"ז יתבטל הרע מאתו ממילא במשך הזמן בעזר השי"ת.

בידך להתעלם

והעצה למעשה הוא "היסח הדעת", זו היא התרופה הנכונה להנצל מבלבולי הדעת. אלא שהקושי הוא כיצד לפעול בעצמו התעלמות והיסח הדעת מהמחשבות השוטפות אותו, ואיך עוצרים אותם שלא ישטפו אותו ויבלבלו אותו לגמרי, כמו שרואים רבות שיש ובמוח האדם מנקרים מחשבות של שטות, או פחד בלתי רצוי וכיוצא בהם המפריעים לו מאד ברוחניות ובגשמיות, וחודרים לתוך מוחו ולא נותנים לו מנוח וכמעט נוקבים את מוחו לגמרי, אולם לאחר עבור זמן של שנה ושנתיים שכבר נגאל מהם, הרי זה כחוכא ואיטלולא בעיניו, וכל אימת שנוכר בהם הוא תמה על עצמו כיצד יתכן שדברי שטות כאלו מצאו מקום במוחו עד שכמעט שבשו את דעתו, ואילו עכשיו הוא מתגבר עליהם בקל. והסיבה לזה היא, כי מקרי וחילופי הזמן וטרדות-שונות שאפפותו השכיחו זאת ממנו, וממילא אם נתבטלה המחשבה נתבטל ההרגש לזה, ואילו ממנו המחשבות ועצבון הרוח... וא"כ רואים אנו בברור כי התעלמות מהמחשבות הזרות היא היא הרפואה.

כמה מכווער אדם זה

לענין בלבולי הדעת הטורדים את האדם, מובא מהרה"ק ר' מאיר מפרימשלאן זיע"א (דברי מאיר), על מה שמוספרים חז"ל (תענית כ:) שר' אלעזר ב"ר שמעון פגש פעם באדם מכווער, אמר, "כמה מכווער אדם זה" וכו', וכפי שמאריכין חז"ל שלבסוף פייסו. אך לכאורה כל הענין אינו מובן, התנא הקדוש ר' אלעזר ב"ר שמעון מגדולי דורו, חבירו של רבינו הקדוש, איך יתכן שיגדיר את האדם "מכווער" רק לפי מראהו החיצוני... והרי עיקר האדם הוא פנימיותו, הדעת שבו, הנשמה וכו', וכי לפי מראה עיניו החיצוניים ישפוט ויכנהו "מכווער"?!...

ומבאר שאותו אדם היה ירא את ה', אלא שהיו לו הרבה בלבולי הדעת, שרצה להתגבר עליהם, וכל אימת שהתפלל או ברך איזה ברכה, היה עושה כל מיני פעולות ותנועות חיצוניות לגרש את מחשבות הזרות ולהתגבר על הבלבולים; קרץ בעיניו, הטח את ראשו, והיה מתנועע בתנועות משונות, ועל כך אמר ר' אלעזר ב"ר שמעון "כמה מכווער אדם זה" המרבה לעשות תנועות משונות בעת תפילתו, והרי עומד הוא לפני המלך, מלכו של עולם, וצריך לעמוד באימה וביראה, בדרך ארץ ובישוב הדעת, כל דיבור נעים ומתוק הוא, כל דיבור מאיר ומזהיר, ומדוע מתנהג הוא בצורה מכווערת כזאת. ועל זה כינהו אדם מכווער...

ועל כך השיב לו: "לך למי שבראני ואמור לו כמה מכווער וכו'", וכונתו בזה לא היתה כלפי הקב"ה, אלא לאביו מולידו, שטען לר' אלעזר, אביך הוא התנא הקדוש ר' שמעון בר יוחאי, שהמשיך לך נשמה קדושה וגבוהה, ובעת שאתה עומד להתפלל מופיע האור בלבך, הדיבורים מאירים ומזהירים, וכי מי יעכב בעדך... כולם יראים ומפחדים ממך... ואילו אני... לך נא לאומן שבראני, אבי היה אדם פשוט ביותר, ונותר בי הרבה וזהמא, וכל אימת שאני מתחיל להתפלל ולדבר לפני המקום ברוך הוא, שוטפים אותי בלבולי הדעת מכל הצדדים, ומתנפלים עלי כדבורים... סבוני כדבורים... וכי מה אוכל לעשות... כל התנועות המשונות שאני עושה אינם אלא בכדי לסלק ולגרש מאתי את כל המחשבות הזרות הטורדות אותי... ובכן צריך אתה לדון אותי לכך וכות...

חושך מגרשים עם אור

אמנם יש לדעת, כי במצבים כאלו, כשהחושך יכסה את האדם מכל עבריו, אל לו להאבק ולגרש את המחשבות בכח, אלא העצה היא להרבות האור, ועל ידי כך החושך ממילא יתבטל, כפי הכלל שאת החושך מבטלים רק עם האור, וכמ"ש רביה"ק (חיי"מ תמ"ו) "עשה טוב, והרע ממילא יתבטל".

כמה גלגולים וסיבות קודמים לנסיון

אל כבוד חברי יקירי חביבי ידיד נפשינו האברך היקר [...]

וכמו שמצינו בחז"ל (ע"ז יז.) על ר' אלעזר בן דורדיא שהי' רשע גמור ומת בתשובה שלימה, ששב ברגע האחרון ממש, ויצאה בת קול שהוא מזומן לחיי העולם הבא, כי אין לך דבר שעומד בפני התשובה, כך הוא גזירת הכתוב, ובתנאי זה ברא הקב"ה את עולמו. ומובא בספר תנא דבי אליהו, שע"י תשובה האדם חשוב לפני הקב"ה כאילו לא חטא מימיו, וע"ז תיקנו אנשי כנסת הגדולה ברכה בפני עצמה 'ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה'.

והתיקון בלשון שאלתך הוא, שלא תטעה ח"ו ששאר המצוות והמע"ט חוץ מזה שבעבור זה יתגלגל, הם ח"ו טפלים - לא כן הוא, כי כל מצוה ממצוות התורה הם עיקר גדול והשלמה נפלאה לנשמת איש הישראלי, וכל כמה שמרבים במצוות - אין קץ ותכלית למה שזוכין עי"ז [...] כי הלא הם חיינו ואורך ימינו, וכל ביאתינו לזה העולם לא הי' אלא בשביל זה.

וזה נאמר על כל מצוה ומצוה בפני עצמה ממש, כי גם על מצוה אחת כדאי כל ביאתינו לזה העולם [...].

אולם יש תיקונים כאלו שהאדם עסק כבר בזה מימים קדמונים בגלגולים הראשונים, שבר כבר את הקליפות הקודמות להפרי והכניע כבר את הרע הסובב את הטוב, לכן הוא זוכה בגלגול הזה יותר בקל לעמוד בכמה נסיונות, ויותר פשוט לו לעמוד בנסיון זה מאשר לאחרים אשר קשה וכבד עליהם מאד. וכל זה כי בזה הוא כבר זכה וכבש את המלחמה מזמן רב בגלגולים הקדמונים. אולם גם על זה יש להם מקטרגים ואורבים כדי להפילים גם מזה ולהגביר עליהם את הקליפות ולהכשילם מחדש ח"ו. וצריכים להיות חזקים בזה, לעמוד על עמדם כדי שהס"א לא יפילו גם אותם מחדש, וכבר אמרו ז"ל (אבות ג, ד): "אל תאמין בעצמך עד יום מותך" [...].

יעקב מאיר

בקשר לשאלתך האחרונה, הנה להאריך בזה כעת אינני יכול מפני שמזמן שלא למדתי ספר שער הגלגולים, כי יש בענין הזה הרבה ענינים מה שגילו לנו ועוד יותר מאד בלי שיעור מה שלא גילו לנו, וגם עם הטיפה מן הים שגילו לנו אין אנו נקראים עדיין 'ידענים' ואין לנו בזה כי אם להתעורר ולהתחזק ולא ליפול ולא לשנות ח"ו שום דין והלכה עי"ז [...].

ואולם לשון שאלתך בזה צריך מעט תיקון, כאשר גם אתה הרגשת, כי לפי מה שמונח בזכרוני בלק"ה שמעורר בזה הכוונה, כי הלא לפעמים יש שחסר לנשמה איזה זכות ותיקון או פגם שיש לו וא"א להביאה בשום אופן לתיקונה כ"א ע"י שתתגלגל. וענין הזה תלוי באלפים ורבבות ענינים וסיבות, וכמה וכמה עולמות מתהפכים עי"ז ומצפים לתיקונו.

כי על כל אחד מישראל תלוי עולמות עליונים כמובא בספר חיי מוהר"ן (אות תקה), וכמה סיבות וענינים מתהפכים עד שמביאים את האדם להנסיין, אשר כולם מצפים ומקווים שיעמוד בזה, אשר כל עיקר כל ההפיכות היה עבור זה, עבור הנחת רוח להשי"ת שיצא מזה, ולהשלמה הנפלאה אשר יגיע לנשמתו עי"ז. ואילו כאשר מגיע למעשה, אזי מטמטום שכלו וקוצר דעתו וקטנות מוחו נופל לתאוות הגשמיות המאוסות והנבזות ואינו עומד ח"ו בנסיונו, אזי לאותה בושה ואזי לאותה כלימה הי'.

אבל צריכים לדעת שאם האדם הוא עקשן בעבודת השי"ת ואינו עוזב את מקומו [...], עי"ז בעצמו מתקן את פגמו ומשלים את חסרונו ובא לתיקונו, כמבואר במעשה הראשונה בסיפורי מעשיות, שאחר שהשני למלכות לא עמד בנסיונו פעמיים, אבל ע"י גדול עקשנותו שהמשיך לבקש את הבת מלך ולא התייאש בשום אופן עי"ז, ממילא תוקן כל העבר [...] כי אין שום יאוש בעולם כלל כל זמן שהאדם חי.

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

ליגרא והדר ליסבר

והתירוצים, אך בלי הבנה. במשך הזמן מרוב השינון והחזרה בבקאות והרצון העז להבין את תורת ה', התחיל שכלו להתפתח. ומאז ועד עתה, כל מה שלמד הוא מבינו בסברא ישרה ובעמקות, וכעת הוא משמש כרב בעיר ואם בישראל.

כי אחר שאדם מקבל את דברי התורה באמונה אפילו בלי הבנה, רק שמכנים את ההלכה והדבר תורה בלבד, אח"כ נתהפך שכלו לדעת התורה ומתחיל להרגיש את הנעימות של התורה. והכל טמון בקוצר לשון הגמרא (שבת ס"ז) "ליגרס אינש והדר ליסבר".

לפני שנים היה לי חבר שהיה בקי בש"ס, ולמד בסברא ישרה מאד ואף חידש חדושים נפלאים. וסיפר לי אחד עליו על תחילת לימודו (בטרם שזכה לכל הסגולות הנפלאות הנ"ל), כי לפי האמת הוא לא היה מבין כלל מה שלמד, אלא מאי, כל מה שלמד היה זוכר ונקלט במוחו באופן מיוחד.

למשל, הוא היה זוכר שזאת היא קושיא וזהו תירוץ על הקושיא הזאת, אע"פ שלא הי' מבין טוב לא את הקושיא ולא את התירוץ. וכן כשלמד לדוגמא עמוד גמרא, זכר את כל הענין באופן שטחי ביותר; את המחלוקת ואת הקושיות

ממה
שנצטוונו על
מצוות אהבה
ודבקות
מוכח שיש
לנו כח לאהוב
את השי"ת
ולדבוק בו